

Østersfiskeriet i Limfjorden.

AF M. Aaberg.

II.

(Sidste Artikel.)

Arbejdet for Tilvejebringelsen af kunstige Østersbanker.

LIGE fra 1860, da Etatsraad D. F. Eschricht, efter at have gjort sig bekendt med den kunstige Østersavl i Frankrig, fremkom med sine Beretninger og Forslag til Finansministeriet, har der været arbejdet paa ved Udlægning af Undermaalsøsters at tilvejebringe en større Østersbestand i Limfjorden. Af H. H. Tonning blev der derhos anstillet Forsøg med Frembringelse af Østers i lukkede Bassiner, men uden at disse Forsøg bragte noget Resultat. Efter at Dr. C. G. Joh. Petersen i 1905 var tiltraadt som Regeringskonsulent med Østersfiskeriet, kom der ny Fart i Bestræbelserne for ad kunstig Vej at bringe Østersbestanden i Vejret. Dr. P. kommer i sin Beretning til Landbrugsministeriet 1907 udførligt ind paa disse Forhold og omtaler, at der i sin Tid blev gjort mange forgæves Forsøg i Henhold til en "Lov om Østersfiskeri og Østersanlæg", hvorved Finansministeriet bemyndigedes til at meddele "Bevilling til at anstille Forsøg med Østersfiskeri samt Forplantning af Østers og Anlæg af kunstige Østersbanker og Østersparker paa saadanne Steder i det danske Søterritorium, hvor Østersfiskeri ikke hidtil har været drevet". Der kom som sagt intet ud heraf, og Dr. P. gør opmærksom paa, at den Omstændighed, at der findes Østersskaller ved de allerfleste af vore Kyster, intet beviser i Retning af, at Østersen ogsaa kan leve der nu, ti Forholdene er ganske forandrede siden Køkkenmøddingernes Tid.

Gennem Dr. P.s Forklaring kommer man, saaledes som denne paaviser, til Forstaaelse af, at Naturen selv gør alt, hvad muligt er for at udbrede Østers til nye Banker ved Hjælp af Sværmyngel, der driver mange Mile med Strømmen, og at *Østersen altsaa som Regel findes overalt, hvor den kan leve*. "Skal man altsaa lave nye Banker, maa man blot ændre Forholdene, saa kommer Østersen selv".

Paa Basis heraf hævder Dr. P. videre, at al Flytning af voksne Østers "til Forplantning" i Limfjorden er meningsløs, ti Sværmyngel skal Naturen nok selv sørge for, og "Limfjorden vrimler deraf, naar Temperaturen passer dertil".

Han skriver videre:

"Nej, hvad det gælder om er at hjælpe flere af de umaadelige Masser af Sværmyngel til at blive voksne østers, end det nu sker. . . . Dette er aabenbart saa meget mere tilraadeligt at tilstræbe, som det maaske ikke er hvert Aar, at Temperaturen i Limfjorden er høj nok til, at østersen kan

ynge i større Mængde; kommer man ind paa en intensivere Drift maa dette nøje iagttages".

Forf. udvikler herom, at det særlig synes at være det varme grunde Vand, der om Sommeren egner sig for Yngelens Trivsel. Man skulde her anstille Forsøg paa at fange Yngel paa Fangere og udlægge den for Vinteren paa fredede Arealer paa dybere Vand og studere dens videre Skæbne og derved Muligheden dels for i stor Stil at rekruttere Fjordens Bestand, om den skulde trænge dertil, dels for at forsøge, om man kunde anvende visse Banker til en

Dr. C. - G. Joh. Petersen,
forhv. Læder af Biologisk Station.

hurtigere Omdrift af unge Østers. Hvad der efterhaanden kan bringes ud af Limfjordens Østersfiskeri, naar de rette Maader for Driften indføres, kan ingen sige, men Dr. P. gør opmærksom paa, at der i Holland faas aarlig af Arealer, der kun er ca. $\frac{1}{5}$ af vore Bankers Areal, ca. 25 Miljoner Østers.

I Henhold til Dr. P.s Anvisninger er der senere af Forpagterne foretaget indgaaende Forsøg med Udlægsbanker for unge Østers, ligesom der er gjort Forsøg paa at forbedre Bestanden af Østers ved Renskrabning og Udlægning af Skaller.

Det fremgaar saaledes af Chr. D. Lunn's Beretning af 1916, at der af Forpagterne i Perioden 1910-11 til 1914-15 blev udlagt i alt 7,772,000 Østers, hvoraf indenfor den nævnte Periode atter blev fisket 1,227,000, deraf lidt over Halvparten store, Resten smaa. I Beretningen siges, at Resultatet trods begaaede Fejl maa kaldes "særdeles tilfredsstillende", men der tilføjes, at "der maa gøres yderligere Forsøg med endnu en Omflytning,

saaledes at den Østers, som gennem to Somres Vækst paa Udlægsbanken har opnaaet en passende Størrelse, flyttes og tilbringer den tredje og sidste Sommer paa en anden Banke, Fedebanken. Først naar dette er gennemført og sat i System, kan man fra Limfjorden levere en virkelig god Østers".

Optagning, Rensning og Udlægning af Østersskaller foregik i 1914 og 15 i betydelig Maalestok, idet der i de 2 Aar udlagdes i alt ca. 40,000 Skæpper Skaller. Udgiften androg i alt over 40,000 Kr., men Resultatet var ikke saa godt som det kunde ønskes, bl. a. som Følge af, at Vandet det sidstnævnte Aar var usædvanlig koldt. Af den Yngel, der fandtes paa Skallerne i Efteraaret 1914, var sent paa Efteraaret 1915 kun $\frac{1}{4}$ tilbage, Resten var død.

Assistent ved Biologisk St., cand. mag. *Blegvad*, har i en Beretning til biologisk Station af 1915 redegjort for Resultatet af Dykkerundersøgelser, foretagne for at kontrollere de af Østersforpagterne i 1914 udførte Forsøg med Opfangning af Østersyngel paa udlagte Østersskaller. Han kommer til det Resultat, at det foretagne Forsøg paa ved Hjælp af udlagte, rene Østersskaller at opfange Østersyngel i høj Grad maa siges at være lykkedes. Men han tilføjer:

"Rensede østersskaller har som nævnt vist sig at egne sig godt til Opfangning af Yngel, men vel at mærke, kun de buede Skaller; og det er et dyrt Materiale at skaffe til Veje i større Mængde."

Tiden har jo ogsaa godtgjort, at de med Hensyn til kunstig Østersavl i Limfjorden ved Hjælp af den her tilstedeværende Østersyngel gjorde Forsøg ikke har bragt de forønskede Resultater.

Dr. phil. *R. Spärck*, der har gjort Østersavlen til Genstand for en Række videnskabelige Undersøgelser, udtalte i Fjor i Anledning af Klager fra Limfjords-Fiskernes Side over, at østersskrabningen skader Fiskeriet som Helhed, at han fandt Klagerne stærkt overdrevne, idet Østersskrabningen *intet har betydet de seneste Aar*. Dr. S. fortsatte:

"Overhovedet maa Danmarks østersfiskeri ganske lægges om, hvis vi skal gøre os noget Haab om et rationelt Udbytte paa dette Felt. Hidtil har østersskrabningen ganske været baseret paa Tilfældet. Var Sommeren varm, blev det et godt østersaar, var Vejrforholdene ugunstige, slog Skrabningen fejl.

Dette er en af Grundene til, at Danmarks østersfiskeri nu ligger brak. Den eneste Forudsætning for et rationelt Fiskeri er den hollandske og den amerikanske Opklækningsmetode: østersynglen lægges ud paa ganske bestemte Pladser - og kun dér - og tages derefter op som "voksne østers", naar Tiden er inde. Et Forsøg i denne Retning er det østersforpagteren i Nykøbing, Direktør *Villars Lunn*, har foretaget. Til næste Aar - bedre endnu i 1928 - vil det vise sig, om Forsøget er lykkedes og dermed om der er Grundlag for et rentabelt østersfiskeri i Limfjorden. Hvad der i denne Forbindelse heller ikke er uden Betydning er den Omstændighed, at i samme øjeblik, Skrabningen indskrænkes til særlige Pladser, kan Fiskerne ikke længer føle deres Interesser truet".

Hertil er kun at sige, at der er Grund til at ønske, at de saavel af Videnskabsmændene som af Forpagteren udfoldede Bestræbelser i Retning af at bringe Østersavlen ind i den rette Skure maa lykkes. Der er mangfoldige Mennesker, hvem det vilde glæde, ti der er mange, som sætter overmaade stor Pris paa Limfjords-Østers og som er villige til at betale en god Pris for dem.

Tillige har Østers-Fiskeriet stor økonomisk Betydning for en hel Del Folk, der paa forskellig Vis er knyttede til det.

Forskellige Oplysninger, Østersen betræffende.

I 1919 blev mag. scient (nu Dr. phil.) *R. Spärck* knyttet til Biologisk Station, og der stilledes ham den Opgave at undersøge Østersens Biologi i Limfjorden, specielt dens Yngleforhold og Temperaturens Indflydelse paa disse. I en udførlig Beretning af 1924 til "Den danske biologiske Station", som af denne er tilstillet Landbrugsministeriet og offentliggjort, gøres der Rede for Resultatet af disse Undersøgelser. For saa vidt angaar Spørgsmaalet om Østersens Yngleforhold, er Afhandlingen af en altfor videnskabelig Karakter til at jeg nærmere skal komme ind derpaa. Men Dr. S. giver talrige Oplysninger, af hvilke jeg skal fremdrage nogle.

Dr. R. Spärck.

Østers synes sjældent at have Tarmindhold om Vinteren. Dette var allerede tidligere bemærket af Dr. C. G. Joh. Petersen. Det er derhos ved Undersøgelser i Akvarier godtgjort, at Østers ved lave Temperaturer kan leve meget længe uden tilsyneladende at tage nogen Næring til sig. I Akvarierne vilde Østersen ikke optage Næring i Januar-Februar trods Vandets høje Temperatur, og dette kunde tyde paa, at Østersen under alle

Omstændigheder en vis Tid af Aaret ikke tager Næring til sig.

Østersens Dødelighed er særdeles betydelig. Dette staar i Forbindelse med, at den har talrige Fjender. Blandt disse nævner Dr. S. for Limfjordens Vedkommende den alm. Søstjerne og Strandkrabben. I et lille Bassin, der ved gennemhullet Træværk var adskilt, fra Fjorden udenfor, henlagde Dr. S. i Sommeren 1919 13 Østers, tildels med Huller boret i den flade Skal. Da han den næste Dag vilde tilse Bassinet, fandtes dette fuldt af Krabber, medens der af de 13 Østers ikke var andet end tomme Skaller tilbage. Skallerne bar tydelige Spor af, at Krabberne havde bearbejdet dem med deres Klosakse.

Naar Østersen til enkelte Tider hjem søges af særlig stor Dødelighed, nævner Dr. S. som Aarsag hertil en Lammelse af Lukkemusklen, som har til Følge, at Dyret hurtigt bliver et Bytte for Krabber Søstjerner o. s. v. Denne Lammelse kan frembringes ved Næringsmangel under høj Temperatur eller ved stærk Afkøling af Vandet. Tilføres der Næring eller Vandet opvarmes ophører Lammelsen.

Vandets Saltholdighed spiller aabenbart en væsentlig Rolle for Østersens Vækst.

Dr. C. G. Joh. Petersen har i sine Beretninger af 1907 og 1908 udførlig behandlet dette Spørgsmaal. Han paaviste, at Østersen begynder at yngle, naar den er paa 6-7 cm., men den kan blive helt op til 12 cm. Maalet for fuldmodne Østers blev dengang fastsat til 8x3 cm. Dr. Spärck fremhæver, at naar Østersen ikke vokser lige godt i alle Dele af Fjorden, staar dette aabenbart i Forbindelse med Vandets forskellige Saltholdighed. I de mindst saltholdige Dele af Fjorden, i Risgaards Bredning, bliver selv en gammel Østers ikke mere end 10 cm og Gennemsnitsstørrelsen ligger ved 7-8. I den noget saltere Thisted Bredning er Gennemsnittet 9-10, Maksimum 12 cm, i Nissum Bredning er Gennemsnittet 9-11, Maksimum 13, og i den vestlige salteste Del af Nissum Bredning kan man finde Østers paa 15 cm.¹⁾

I en Omtale af Svingningerne i Østersens Størrelse i Limfjorden peger Dr. Spärck paa, at der i de første Aar fiskedes ganske lidt, saa begyndte Fiskeriet i Slutningen af Tredserne at blive betydeligere, kulminerede i Aarene 1871-74 med over 7 Miljoner opfiskede Østers aarlig, derpaa gik det atter nedad, 1885-86 var man nede under 1 Miljon. Der indførtes Fredning, hvorpaa Fiskeriet atter aabnedes i 1890-91, tildels med andre Fiskemetoder, og der fiskedes nu kun ½ Miljon aarlig, dette Udbytte steg jævnt i Aarenes Løb og

naaede efterhaanden godt 1 Miljon. I 1910 indførtes atter en ny Driftsform. Udbyttet steg nu til 3½ Miljon til det kulminerede for anden Gang i 1915-16 med over 5½ Miljon. Siden er det igen gaaet tilbage, i 1922-23 var det 2½ Miljon, og det er siden gaaet yderligere nedad.

Dr. S. gennemgaar Vandets Temperaturforhold i hele den nævnte Periode, og paaviser, hvorledes flere varme Somre i Træk giver en rig Produktion af Yngel, hvorimod en kold Periode, som vi har haft siden 1914, selv bortset fra en enkelt varm Sommer, bliver af en saa afgørende og sørgelig Indflydelse paa Østersbestandens Størrelse.

Uden i mindste Maade at ville bestride Rigtigheden heraf, maa det dog være Forf. af nærværende Oversigt tilladt at gøre opmærksom paa, at det for en Lægmands Betragtning maa anses for givet, at ogsaa den Kraft, hvormed Fiskeriet drives, har nogen Indflydelse paa Østersbestandens Størrelse. Indtil 1870-71 blev der kun fisket svagt. Der havdes da en meget stærk Østersbestand. Saa blev der i 6 Aar fisket stærkt, og Bestanden gik derefter nedad Aar for Aar, saa man sluttelig maalte gaa over til Fredning. Fra 1890-91 til 1910-11 foregik Fiskeriet hovedsagentlig ved Dykker og der fiskedes kun op til godt 1 Miljon Østers aarlig. Der fandtes derefter en saa stærk Bestand, at Forpagter Chr. D. Lunn i sin Beretning siger, at en af Biologisk Station forud for 1910 foretagen Undersøgelse tilfulde havde vist, at Bankerne ikke blot "kunde taale, men ogsaa at de trængte til en meget stærkere Befiskning". Denne fik de, og Resultatet er blevet, at man nu befinder sig under lignende Forhold som i Perioden 1886 til 1890 da man maatte indføre Fredning.

Uden Tvivl havde Chr. D. Lunn Ret, naar han i sin Beretning om Driften af Østersfiskeriet i Aarene 1910-15 paapeger den af de daværende Forpagtere benyttede Skrabningsmetodes Fortrin fremfor Fiskning ved Dykker. Men naar det nu viser sig, at Bankerne ikke i Længden kan taale en saa intensiv Skrabning som den, der nu i en Aarrække har været anvendt, trænger hele Spørgsmaalet utvivlsomt til at tages op til fornyet Overvejelse. Var det lykkedes med Hensyn til Østersen at praktisere det af Dr. C. G. Joh. Petersen i sin Tid anbefalede "Landbrug til Søs", vilde Sagen jo være en hel anden, men dette er i hvert Fald kun delvis lykkedes. Grunden, hvorfor man ikke er kommen videre end man er, er vistnok først og fremmest Temperaturforholdene. I saa Henseende giver Dr. Spärck den interessante Oplysning, at Østersen i den ældre Jernalder levede paa en Dybde af mindre end en Meter, altsaa paa ganske lavt Vand. Men, paa saa lav Vandstand findes Østersen kun sjældent i vore Dage, selv i Limfjorden, hvor Vandets Saltholdighed er stor nok til at tillade det. Dette skyldes Vinterfrosten, idet Vandet med lav Vandstand undertiden bundfryser, hvilket Østersen ikke taaler. Man maa heraf drage

¹ Vandets Saltholdighed er i Vesterhavet 3½ ‰. Ved en Rejse med Havørnen 4.-11. Septbr. 1890 fandtes i Følge Dr. Joh. Petersen Vandets Saltholdighed i Limfjorden fra 1,78 i Virk Sund til 3,18 i Nissum Bredning. Ved Nibe var Saltholdigheden 2,33.

Hvor Saltholdigheden er under 2,40 findes ingen østers.

den Slutning, at der paa den Tid har været varmere i Danmark end der er nu om Dage.

At Fiskeriets Art har Indflydelse paa Østersbestandens Størrelse, synes ogsaa at fremgaa af Dr. Spärcks Oplysninger. Han siger nemlig, at Fornyelsen i nogle af ham nævnte kolde Somre var for ”ringe til at dække Afgangen ved Fiskeriet og navnlig ved Dødeligheden”. Endvidere, at ”selv i meget varme Somre er Fornyelsen i Forhold til Bestanden ikke særlig stor, i 1914 [som dog var et godt Yngle- og Opvækstaar] ikke en Gang en Fordobling”.

Dette, siger han videre, synes at bekræfte, ”at der ikke er et skarpt Skel mellem gode Yngleaar og daarlige, at det enkelte Aars Virkninger strækker sig ind i det følgende, hvorfor det i nok saa høj Grad er ”Perioden som Aaret, der er det afgørende”. Dette sidste er ogsaa begrundet deri, at jo større den forhaandenværende Bestand er, desto mere *Yngel produceres under i øvrigt lige Forhold*²). Men saa tilføjer han rigtignok: ”Vi faar derfor disse lange Perioder med tiltagende og aftagende Bestand, Perioder, der i det væsentlige bestemmes af Sommertemperaturen i Vandet.”

I et Resumé siger Dr. S. med Hensyn til Vandets Temperatur:

”Der er ikke Tale om, at der er en bestemt Temperaturgrænse, ovenfor hvilken alle østers yngler, og under hvilken ingen østers yngler. Der er ingen saadan skarp Modsætning mellem gode og daarlige Yngleaar, men alle mulige Overgange alt efter Temperaturens Størrelse. Der kræves ikke en vis høj Temperatur for at østers skal fæstne sig, selv i de koldeste Somre i Limfjorden med kun 14-15⁰ fæstner enkelte Larver sig. Nedsættelse af Temperatur og Saltholdighed virker ikke øjeblikkelig dræbende paa Larverne, det hæmmer eller standser kun Væksten”.

Østersskrabningens Betydning for det almindelige Fiskeri.

Af fhv. Østersforpagter *Anders Halse* blev der i Fjor i Morsø Folkebl. rettet stærke Angreb paa Dr. Petersen ud fra den Betragtning, at den under dennes Tilsyn drevne Skrabning havde ikke blot ødelagt Østersfiskeriet, men tillige i høj Grad skadet det almindelige Fiskeri. Paastandene om, at Østersskrabningen skadede det alm. Fiskeri, er senere bleven gentagne i Fiskeribladet, og i Fjor vedtog ”Centralforeningen for Limfjordsfiskeriforeninger” paa en Generalforsamling i København en Resolution, hvori det foreslaas, at Østersfiskeriet kun maa foretages af Dykkere, da man mener, at Skrabning er skadeligt for alt Fiskeri.

Hertil skal vi bemærke, at Fiskebestanden i Fjorden aldrig tidligere vides at have været saa ringe, som den har været i den forløbne Vinter. Og dog er der ikke i Limfjorden i de sidste 2-3 Aar drevet Østersskrabning af Betydning.

² Fremhævet af mig. M.Aa.

Fiskerikontrollen søger nu en Del af Skylden for den aftagende Fiskebestand i Thisted Bredning dels i et for stærkt drevet Fiskeri, dels i det af Fiskerne selv med saa stor Ihærdighed drevne Muslingefiskeri. Fiskerne vil imidlertid ikke indrømme dette, men giver nu de mange Bundgarn, som findes udsatte overalt i Fjorden, Skylden for Tilbagegangen. Om det saa er Maagerne maa de høre ilde for, at de æder for mange Fisk. Paa dette Omraade staar altsaa Paastand imod Paastand, og det eneste sikre er, at Fiskebestanden i Limfjorden for Tiden er meget lille.

Vi skal endnu oplyse, at Arealet af Østersbankerne i Limfjorden i 1908 af Dr. Petersen opgaves til 2,91 Kvadratmil, svarende til 419 Milj. Kvadratalen. Fjordens samlede Vandareal opgaves i sin Tid af Jonas Collin til ca. 26 Kvadratmil. Det er saaledes højst en Niendedel af Fjordens samlede Areal, der har været Genstand for Østers-Skrabning.

Dr. Spärck oplyser i en Beretning om Østersfiskeriet i 1920-25, at Dykkerfiskeriet i den nævnte Periode viser endnu større Tilbagegang end Fiskeriet ved Skrabning. Der fiskedes ved Dykker i 1920-21 684,777 Østers, i 1924-25 kun 74,372. Da Dykkerfiskeri i det væsentlige kun drives paa de Steder, hvor Skrabning er udelukket, ser man heraf, at det vil være uberettiget at antage, at Skrabningen skulde være af nogen Betydning for den Tilbagegang i Østersfiskeriet, som gennem en Aarrække har fundet Sted. Paa dette Punkt har altsaa Dr. S. givet Beviset for, at Hr. Halses Angreb paa Dr. Petersen har været uhjemlet.

Overgangen til kunstig Østersavl.

I en af Dr. phil. R. Spärck om Østersfiskeriet i Limfjorden i Aarene fra 1920-21 til 1924-25 afgiven Beretning hedder det, at Østersfiskeriet i denne Periode i meget høj Grad har været præget af Bestandens fortsatte Tilbagegang. Antallet af fiskede Salgsøsters, som endnu i 1920-21 var 4,475,090, androg i 1924-25 kun 502,807. Hele Femaaret kun en Fangst af Salgsøsters paa 12,034,483 mod næsten 22 Miljoner i den nærmest foregaaende 5-aarige Periode. Bestandens Størrelse i Sommeren 1924 var i Følge en ved Dykker foretagen Tælling næppe væsentlig mere end $\frac{1}{10}$ af, hvad den var i 1910³).

Fiskeriet er i den sidste Femaarsperiode i stedse stigende Grad flyttet mod Vest. Udbyttet i Livø Bredning er sunket meget stærkt, hvorimod Thisted Bredning og Risgaard Bredning viser Fremgang. I

³ Dr. Petersen udtalte i sin Beretning 1908, at der efter foretagne Forsøg og Beregninger levede ca. 90 Milj. Østers over 7 Aar i hele Limfjorden. Af Maaløsters efter Maalet 8x3 cm ca. 40 Milj., efter mindre 7x3 ca. 50 Milj. Hvis man fiskede aarlig 5 Milj. til det mindre Maal mente han ikke, der foreløbig var nogen Fare for Overfiskning.

Sæsonen 1923-24 var der i Livø Bredning en Dødelighed af 70 pCt.

Dr. S. giver i sin her nævnte Beretning sluttelig et Resumé af Østersfiskeriets nuværende Stilling, hvori det hedder:

”Erfaringen og Undersøgelserne af østersens Yngleforhold viser, at man kun i visse Aar kan regne med en betydelig Bestand paa de naturlige Banker i Limfjorden. Kommer der en kølig Periode, vil Bestanden kun i ringe Grad blive fornyet. Det vil derfor være rigtigt i Perioder med en stor Bestand at befiske denne stærkt, inden den dør bort. Der vil dog altid komme nogen Fornylse, saaledes at Bestanden ikke helt forsvinder, og kommer der en Række varme Somre med et ikke for langt Mellemlum, vil Bestanden komme op igen. Men naar Bestanden er ringe, som i øjeblikket, vil der altid hengaa en Aarrække, inden den atter kommer op. Det vil derfor være rigtigt at regne med, at der ikke i de første Aar vil blive noget østersfiskeri af Betydning paa de naturlige Banker i Limfjorden. *Overhovedet vil et større østersfiskeri paa de naturlige Banker i Limfjorden aldrig kunne blive jævnt, dets Udbytte vil altid blive svingende.* Vil man lægge Fiskeriet an, saaledes at det kan give et stort og nogenlunde konstant Udbytte, da maa det anlægges som Udlægsbankefiskeri. Man kan da tage Fiskeriet paa de naturlige Banker som et Ekstraudbytte i de gode Aar. *Udlægsbankefiskeriet kan kun baseres paa indkøbt eller kunstigt opdrættet Yngel.*”

Med Hensyn til Udlægning af indkøbte hollandske Østers i Limfjorden oplyses, at det første Forsøg i den Retning gjordes i 1922, da der udlagdes 200,000 omtr. 2-aarige hollandske Østers i Nissum Bredning. De blev opfiskede i Sæsonen 1924-25 og gav til Resultat 46,000 Salgsøsters og 9000 smaa Østers, et Resultat, der betegnes som ”ikke særlig straalende”. I Foraaret 1923, 1924 og 1925 er der hvert Aar udlagt i Nissum Bredning 2 Miljoner holl. unge Østers, som ved en Prøveskrabning i Aug. 1925 viste en Dødelighed paa omkring 30 pCt. Da Gennemsnitsstørrelsen paa 2 Aar stiger fra 5-6 cm til nær 8 cm, vil denne Form for Østersavl sikkert i de nærmeste Aar blive fortsat, navnlig da der ”overhoved ikke foreligger andre Muligheder”.

Selvfølgelig vilde det være en Fordel, om det var muligt her i Landet kunstigt at opdrætte den Yngel, for hvilken man har Brug, men hertil er man ikke naaet endnu. Foreløbig klarer man sig med

Opfiskning af de for 2 Aar siden udlagte holl. Østers, som nu afgiver en god Salgsvarer, og at disse Østers vinder Yndest ser man deraf, at der er godt Salg ikke blot til Indlandet, men ogsaa til adskillige Steder i Udlandet. Men nogen stor Fortjeneste afgiver denne Form for Østersfiskeri næppe, og Forpagtningsafgiften til Staten er derfor ogsaa nu gaaet ned til 4000 Kr. aarlig. Forpagteren forrenter derhos det af Staten til Indkøb af hollandsk Østersyngel anvendte Beløb af 319,938 Kr. med 5 pCt. aarlig.

Saaledes ligger altsaa Forholdene nu efter at man i ca. 77 Aar med vekslende Held har drevet Østersfiskeri i Limfjorden. Man kan nok skaffe gode Limfjordsøsters, ogsaa i betydelig Mængde, men en meget stor Del af Fortjenesten derved, om ikke den hele, medgaar til Køb af Yngel i Holland. Længere er man ikke kommen.

I Tilslutning til det foregaaende skal jeg endnu oplyse, at Dr. phil. R. Spärck, hvis grundige, fortsatte Undersøgelser med Hensyn til Østersens Biologi ikke noksom kan anerkendes, atter i Aar har udsendt Beretning (II-IV) ang. dette Emne.

Dr. S. slutter denne Beretning som følger:

”Samler man vor Viden om Aarsagerne til østersbestandens Svingninger i Limfjorden, bliver Billedet følgende:

1. En sammenligning mellem Udbyttet af Limfjordens og det slesvigske østersfiskeri bekræfter, at Klimaet - Sommertemperaturen - er den væsentligste Faktor. Det er den, der betinger de fleraarige gode og daarlige Perioder. Den virker ensartet over større Omraader.

2. Den næstvigtigste af Faktorerne er den naturlige Dødelighed. Den maa anslaaes til mindst 20 % aarlig. I Modsætning til foregaaende er dens virkninger meget varierende fra Sted til Sted. Blandt Aarsagerne maa fremhæves stærk Kulde i Forbindelse med aabent Vand for Vinterdødeligheden, samt antagelig Ernæringsvanskeligheder, Rovdyr, Overvoksning med Næringskonkurrenter o. lign. for Sommerdødeligheden.

3. Afgangen ved Fiskeri maa antages at have spillet en mindre Rolle, som Regel omkr. 8 % af Bestanden aarlig.

4. Det er sandsynligt, at Bestandens Tæthed er af nogen Betydning for Fornylsen.”

(Historisk Årbog for Thisted amt 1927, side 243-255)